

**Evropski
odbor regij**

RESOL-VII/004

139. plenarno zasedanje 30. junija ter 1. in 2. julija 2020

RESOLUCIJA

Prednostne naloge Evropskega odbora regij v obdobju 2020–2025

Evropa, ki je prek svojih vasi, mest in regij bliže ljudem

Resolucija Evropskega odbora regij – Prednostne naloge Evropskega odbora regij v obdobju 2020–2025 – Evropa, ki je prek svojih vasi, mest in regij bliže ljudem

Evropski odbor regij (OR) je politična skupščina, ki ima podlago v Pogodbah EU in zagotavlja institucionalno zastopnost vseh ozemelj, regij, mest in občin.

Evropska unija, ki upošteva lokalne in regionalne potrebe ter vprašanja, povečuje demokratično legitimnost, krepi občutek odgovornosti ter zagotavlja višjo dodano vrednost politik EU in njihovega učinkovitega izvajanja na lokalni in regionalni ravni v korist državljanov. Evropski odbor regij v ta namen tesno sodeluje z Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in Svetom Evropske unije, pa tudi z državami članicami na različnih ravneh upravljanja. Glede na trenutne razmere v EU je treba to sodelovanje nenehno krepiti, pri oblikovanju politik in zakonodaje EU pa vse bolj upoštevati stališča regij, mest in občin.

Od krize do okrevanja: oblikovanje odporne, trajnostne in kohezivne Evropske unije

Evropska unija se v zadnjih letih sooča z izzivi brez primere: resna finančna kriza in hude gospodarske recesije, socialni in teritorialni izzivi, zeleni in digitalni prehod, nestabilnost v sosedstvu in v svetovni ureditvi ter migracije. Pandemija COVID-19 je bila dodaten preizkus za solidarnost v EU. Pod drobnogled je postavila našo sposobnost za soočanje z izrednimi razmerami, ki pomenijo močan pritisk za naše zdravstvo ter socialne in javne storitve. Ta zadnja kriza je pokazala, da ni potreben le usklajen odziv, podprt s precej močnejšim proračunom EU, temveč tudi dodatna podpora za milijon lokalnih in regionalnih oblasti v Evropi, ki v prvih vrstah varujejo državljane in lokalna gospodarstva ter se odzivajo na izredne razmere.¹

EU mora v vseh svojih regijah in mestih postati bolj socialno, gospodarsko in okoljsko odporna. Z ustreznim financiranjem evropskih naložb mora poskrbeti za to, da njene politike in programi ustrezajo potrebam lokalnih skupnosti. Mesta in regije so motorji evropskega gospodarstva. Lokalne in regionalne oblasti imajo ključno vlogo pri oblikovanju in izvajanju politik EU, zato mora EU kraje, mesta in regije bolje in tesneje vključevati v odločanje na evropski ravni prek praktičnega in dobro organiziranega procesa upravljanja na več ravneh. EU mora skupaj z državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi na celotnem ozemlju pospešiti digitalizacijo in okrepiti inovacijsko zmogljivost. Za hitrejšo in pravičnejšo okrevanje so potrebni večja evropska solidarnost, odgovornost in partnerstva, podprta z zavezanostjo EU k zeleni, trajnostni in teritorialno uravnoteženi rasti, ki podpira vse regije in mesta.

OR se bo zato v svojem sedanjem petletnem mandatu (2020–2025) s ključnimi ukrepi osredotočil na naslednje prednostne naloge:

¹ Izjava Evropskega odbora regij – Lokalne in regionalne oblasti kot akterji evropskega odziva na krizo zaradi COVID-19.

Približanje Evrope njenim državljanom: krepitev demokracije EU in skupna prizadevanja za prihodnost naše Unije

Poslanstvo OR je približati Evropo njenim državljanom in okrepiti evropsko demokracijo na vseh ravneh, da bi učinkoviteje izpolnjevala potrebe ljudi in da bi se povrnilo njihovo zaupanje v Evropsko unijo in njene institucije. OR si bo prizadeval za to, da bodo vse regije, mesta, kraji in vasi pri spoprijemanju s kratko- in dolgoročnimi posledicami pandemije COVID-19 deležni podpore EU. Še naprej se bo zavzemal za izboljšanje kakovosti zakonodaje EU in boljše predvidevanje njenega teritorialnega učinka ter spodbujanje načela aktivne subsidiarnosti. OR bo to poslanstvo izpolnjeval z zakonodajnim in političnim delom svojih članov in deležnikov ter njihovim prispevkom pri oblikovanju politik. Poleg tega bo pripravil komunikacijsko kampanjo o temeljni vlogi lokalnih in regionalnih oblasti v evropski demokraciji. V okviru tega se bo pripravljala na konferenco o prihodnosti Evrope in oblikoval prispevek zanj. Na podlagi zanesljivih statističnih podatkov in vključujočega pristopa, ki bo zajemal njegove člane in ustrezne deležnike, bo pripravil letni lokalni in regionalni barometer, ki bo kot vsakoletna referenčna točka prispeval k temu cilju. Vključeval bo tudi politično razpravo na visoki ravni na plenarnem zasedanju.

OR bo na tem področju prednostno obravnaval naslednje ključne ukrepe:

1. spodbujanje ozaveščenosti in ukrepov na lokalni in regionalni ravni v zvezi z vrednotami, na katerih je utemeljena EU, in sicer spoštovanjem človekovega dostojanstva, svobodo, demokracijo, enakostjo, pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic, ki jih je treba zaščititi in spoštovati tudi v izrednih razmerah. OR si bo prizadeval za opredelitev ustreznih lokalnih in regionalnih odzivov na način delovanja EU ter za dialog z državljanji prek svojih članov, da bi premostili vrzel med institucijami EU in lokalnimi skupnostmi;
2. ponoven poziv k polnopravni udeležbi in pravični zastopanosti OR v vseh organih konference o prihodnosti Evrope. Tako kot pri gospodarski in podnebni krizi se je tudi pri pandemiji pokazalo, da je bolj kot kdaj koli prej potreben temeljit razmislek o demokraciji in politikah na ravni EU, konferenca o prihodnosti Evrope pa bo ključna priložnost za razpravo z državljanji ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi o EU kot projektu. Hkrati bo to priložnost, da se pred naslednjimi volitvami v Evropski parlament predlaga nov način delovanja EU, med drugim z revizijo Pogodb, s katero bi se mesta in regije celovito vključili v oblikovanje politik;
3. poziv državam članicam in institucijam EU, naj ohranijo, nadgradijo in okrepijo zaveze iz Berlinske izjave iz leta 2007 in Rimske izjave iz leta 2017, zlasti priznanje, da morajo vse ravni upravljanja, tudi lokalne in regionalne oblasti, sodelovati pri nalogah in sodelovanju, da bi Evropska unija postala bolj učinkovita, enotna, demokratična in odporna. Končno besedilo skupnega stališča o konferenci o prihodnosti Evrope bi moralo biti sprejeto v duhu institucionalnega sodelovanja;

4. razvoj modela za stalen in strukturiran dialog z državljani prek lokalnih in regionalnih oblasti v okviru konference o prihodnosti Evrope in po njej, ki bo omogočal dvostransko komunikacijo med državljani in institucijami EU. OR lahko z bogatimi izkušnjami in najboljšo prakso posvetovalne demokracije na lokalni in regionalni ravni ter številnimi mrežami izvoljenih članov lokalnih in regionalnih svetov pomembno prispeva k razpravi o prihodnosti Evrope;
5. podpiranje lokalnih in regionalnih oblasti pri čim večjem izkoriščanju novih instrumentov digitalne tehnologije ter orodij informacijske in komunikacijske tehnologije. Digitalne tehnologije imajo pomemben potencial za inovativne rešitve današnjih gospodarskih, socialnih in tehnoloških izzivov. Tako lahko izboljšajo javne storitve, olajšajo medosebno komunikacijo, okrepijo udeležbo državljanov na nove in različne načine, povečajo preglednost, inkluzivnost, odgovornost in odzivnost procesa odločanja, izboljšajo upravljanje na lokalni ravni ter dopolnjujejo in krepijo demokracijo. Zato je treba bistveno izboljšati odpornost in neodvisnost digitalnih sistemov in njihovih ponudnikov;
6. spodbujanje raznolikosti tako z zavzemanjem za ukrepe vključevanja in zagotavljanja enakosti kot tudi s preprečevanjem diskriminacije na podlagi spola², rase in narodnosti³, vere, invalidnosti in starosti⁴ ter katere koli druge oblike diskriminacije in bojem proti njej pri odločanju na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, tako znotraj OR kot tudi širše;
7. aktivno sodelovanje v kampanji ozaveščanja in komuniciranja, namenjeni boju proti spolnim stereotipom, ki jo bo začela izvajati Evropska komisija in bo lokalnim in regionalnim oblastem omogočila izmenjavo najboljših praks na tem področju;
8. podpiranje in krepitev manjšin v Evropi, zlasti prek pobude Minority SafePack;
9. razvoj v referenčno točko za vse lokalne in regionalne oblasti v Evropi, ne le za člane OR, in sicer z okrepitevijo politične identitete OR in njegovih odnosov ter sodelovanja z glavnimi političnimi družinami, nacionalnimi vladami, izvoljenimi predstavniki na lokalni in regionalni ravni, evropskimi in nacionalnimi združenji lokalnih in regionalnih oblasti ter regionalnimi predstavništvi v Bruslju;
10. podpiranje predstavniške demokracije s tesnejšim sodelovanjem s parlamenti na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter izmenjavo dobre prakse v zvezi s krepitevijo predstavniške in participativne demokracije, vključno s participativnimi proračuni. Pravna država, demokracija in dobro upravljanje morajo biti predpogoj za financiranje EU;

² Direktiva 2004/113/ES.

³ Direktiva 2000/43/ES.

⁴ COM(2008) 426: Predlog direktive o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb.

11. uporaba analiz na podlagi dejstev za spremljanje in spodbujanje prenosa pristojnosti na lokalno in regionalno raven ter avtonomijo podnacionalnih financ ter za spremljanje in spodbujanje delovanja lokalne demokracije v EU;
12. razvoj digitalnih orodij za evidentiranje političnih in finančnih pristojnosti, pri čemer se uporabijo sinergije z obstoječimi orodji EU ter orodji nacionalnih in mednarodnih organizacij;
13. podpora in spodbujanje pomembnega dela lokalnih in regionalnih oblasti, ki so v ospredju pri obvladovanju pandemije COVID-19 ter gospodarske in socialne krize. Pandemija je pokazala pomen ustrezne uporabe načela aktivne subsidiarnosti ter ključno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti na eni strani ter potrebo po usklajevanju in podpori na evropski ravni na drugi strani;
14. natančna preučitev novih političnih pobud EU, da se zagotovi vključenost teritorialne razsežnosti in izpolnitev zahteve po dodani vrednosti EU, v skladu s priporočili projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ ter smernicami za boljše pravno urejanje;
15. zmanjšanje upravnega bremena in stroškov izvajanja, ki jih imajo regije in mesta, z vztrajanjem pri poenostavitvi zakonodaje in splošnim opozarjanjem pred čezmernim prenašanjem zakonodaje;
16. krepitev sodelovanja z Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in Evropskim svetom, med drugim prek mreže regionalnih središč in platforme *Fit for Future* (Pripravljeni na prihodnost), da bi izboljšali učinkovitost oblikovanja politik EU s povratnimi informacijami na podlagi empiričnih podatkov, ki jih prispevajo lokalni in regionalni deležniki;
17. poudarjanje pomena lokalne samouprave v Evropski uniji, državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah za pristop k EU ter državah partnericah vzhodnega in sredozemskega sosedstva;
18. podpiranje delovanja EU na svetovni ravni s spodbujanjem vrednot in načel, kot so človekove pravice, demokracija, pravna država, trajnostni razvoj in socialna vključenost, ob tesnem sodelovanju z državami partnericami vzhodnega in sredozemskega sosedstva;
19. spodbujanje regionalnih parlamentov k sodelovanju v pilotnem projektu OR in Konference evropskih regionalnih zakonodajnih skupščin o spodbujanju političnih razprav o ključnih vprašanjih EU, kot je priprava letnih delovnih programov Evropske komisije;

20. zagotavljanje, da EU podpira učinkovito udeležbo in udejstvovanje mladih, tudi s strukturiranim sodelovanjem s koordinatorjem EU za mlade, ter krepí ukrepe, kot je jamstvo za mlade, da bi izboljšali možnosti za kakovostno zaposlovanje in izobraževanje, in vzpostavi evropsko jamstvo za otroke;
21. nadaljevanje sodelovanja z mladimi izvoljenimi politiki v okviru njim namenjenega programa OR, da se prihodnje generacije izvoljenih lokalnih in regionalnih politikov seznanijo s postopki oblikovanja politik na evropski in nacionalni ravni;
22. spodbujanje kulturne raznolikosti lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih identitet ter različnih jezikov in tradicij, ki tvorijo evropsko kulturno dediščino; poudarjanje, da je kulturni in ustvarjalni sektor, ki ima v lokalnem gospodarstvu vlogo delodajalca in svoje mesto tudi v družbenem življenju skupnosti, močno prizadela pandemija in potrebuje podporo; prispevanje k novi evropski agendi za kulturo, med drugim z vključevanjem naložb v kulturo v različnih skladih EU, ter krepitvijo sinergij med kulturo in drugimi politikami, kot so turizem, regionalna politika, izobraževanje, mladi, raziskave in inovacije.

Razumevanje korenitih družbenih sprememb, ki jih prinašajo izzivi digitalizacije ter okoljski in demografski izzivi za oblikovanje odpornih regionalnih in lokalnih skupnosti, ter odzivanje nanje

Trenutni podnebni in digitalni prehod, demografske spremembe ter posledice notranjih in zunanjih migracijskih tokov imajo velik učinek na vse evropske regije, mesta, kraje in vasi. Poslanstvo OR v okviru druge prednostne naloge bo analizirati in poiskati rešitve, ki bodo lokalnim in regionalnim oblastem omogočile obravnavo teh družbenih sprememb v neposrednem življenjskem okolju ljudi. Pandemija COVID-19 zahteva razmislek o ustreznih odzivih na te izzive, saj so EU in njene države članice pokazale, kaj vse so pripravljene storiti, da bi rešile življenja in gospodarstvo. Zaradi te krize se je povečala potreba po poglobljenem razmisleku o politikah, pristojnostih in splošnem delovanju Evropske unije. OR zato z zanimanjem pričakuje pomembno razpravo o vseh politikah EU v povezavi s konferenco o prihodnosti Evrope, na splošno pa njihov pregled in oceno ob upoštevanju načela subsidiarnosti. OR bo to poslanstvo izpolnjeval z zakonodajnim in političnim delom svojih članov in deležnikov ter njihovim prispevkom pri oblikovanju politik, pa tudi s prispevanjem k evropskemu zelenemu dogovoru in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja ZN. To bo dopolnjevala komunikacijska kampanja, ki jo bo vodil OR. K izpolnjevanju te prednostne naloge bo prispeval tudi letni lokalni in regionalni barometer.

OR bo prednostno obravnaval naslednje ključne ukrepe:

23. spodbujanje kriznega načrta za pandemijo COVID-19, temelječega na izvajanju ciljev trajnostnega razvoja na lokalni in regionalni ravni ter na pobudah evropskega zelenega dogovora;
24. prispevanje k ciljem glede zmanjšanja emisij ogljika do leta 2030 za doseg podnebne nevtralnosti do leta 2050 s spodbujanjem ambicioznih in odločnih lokalnih in regionalnih ukrepov v okviru podnebnega pakta ter drugih ustreznih lokalnih in regionalnih pobud trajnostnega razvoja;
25. spodbujanje uporabe strategij pametne specializacije in drugih instrumentov pri krepitvi evropskih partnerstev in lokalnega javno-zasebnega sodelovanja z namenom izboljšanja poklicnih kompetenc in možnosti za pridobivanje kvalifikacij na področjih in delovnih mestih ter v tehnologijah, ki so potrebni za povečanje trajnosti, dodane vrednosti in odpornosti na lokalni in regionalni ravni;
26. prispevanje k ambiciozni okoljski politiki EU in zagotavljanju povezovanja politik v okviru vseh okoljskih akcijskih programov; zagotavljanje ustreznega upoštevanja lokalne in regionalne razsežnosti pri pripravi in izvajanju treh glavnih okoljskih prednostnih nalog evropskega zelenega dogovora: biotske raznovrstnosti, krožnega gospodarstva in ničelnega onesnaževanja; načrtovanje okoljskih in podnebnih politik, ki se bodo lahko praktično izvajale v vseh vrstah skupnosti;
27. oblikovanje in podpiranje razvoja podnebnega pakta z usklajenimi in medsektorskimi ukrepi in pobudami, vključno z lokalno določenimi prispevki in političnimi zavezami na ravni regij in mest, da bi zagotovili, da bo pakt temeljil na upravljanju na več ravneh in učinkovitem razširjanju dobrih praks ter da ne bo zapostavljena nobena oseba ali regija;
28. predvidevanje vplivov, ki jih bodo na naše skupnosti imele spremembe na področju energije, mobilnosti in digitalizacije; oblikovanje strategij in podpiranje njihovega hitrega izvajanja, da se njihovi pozitivni učinki čim bolj povečajo, njihovi negativni lokalni učinki pa zmanjšajo;
29. podpiranje lokalne odpornosti s prilagajanjem podnebnim spremembam in povečanjem lokalne zmogljivosti za odzivanje na ekstremne vremenske dogodke, ki so vse pogostejši in vse hujši, zlasti z zagotavljanjem potrebnih sredstev lokalnim in regionalnim oblastem za obvladovanje nesreč prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite in z uporabo okrepljenega Solidarnostnega sklada EU;

30. prispevanje k pripravi cilja ničelnega onesnaževanja za okolje brez strupov ter priprava in podpiranje regionalnih in lokalnih oblasti na izvajanje ambicioznih ciljev za ničelno onesnaževanje zraka, vode in tal; prispevanje k pregledu svežnja o mobilnosti v mestih na podlagi izkušenj z načrti za trajnostno mobilnost v mestih in priprava organov javnega prevoza na odzivanje na zunanje grožnje za varne in zanesljive storitve mobilnosti;
31. zagotavljanje, da se stališča in prispevki lokalnih in regionalnih oblasti ustrezno upoštevajo v dialogih o podnebnih in energetskih vprašanjih v državah članicah pri pripravi, ocenjevanju in izvajanju nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, nacionalnih dolgoročnih strategij in nacionalnih dolgoročnih strategij prenove stavb;
32. podpiranje Evropske komisije pri uspešni zasnovi in izvajanju „vala prenove“ in njegovi umestitvi v jedro strategije za okrevanje po pandemiji;
33. podpiranje Evropske komisije pri njenem cilju, da se uvede označevanje izdelkov, proizvedenih brez krčenja gozdov, ter da se zaščitijo in obnovijo svetovni gozdovi;
34. odprava digitalne vrzeli ter spodbujanje digitalnega učenja in digitalizacije lokalnih in regionalnih javnih storitev, med drugim s podporo programa za digitalno Evropo za obdobje 2021–2027, da bi zmanjšali upravna bremena ter spodbudili trajnostno rast lokalnih podjetij in odporno gospodarstvo ter prispevali k bolj trajnostni in zeleni Evropi;
35. podpiranje digitalnega in medijskega opismenjevanja za vse na lokalni in regionalni ravni ter prizadevanje za vzpostavitev evropskega okvira za zaupanja vredno uporabo umetne inteligence, v središču katere je človek;
36. poziv Evropski komisiji, državam članicam EU ter njihovim regijam in mestom, naj pospešijo modernizacijo in digitalizacijo sistemov izobraževanja in usposabljanja, med drugim s potrebnimi naložbami v izobraževalno infrastrukturo in opremo ter podporo za zaposlovanje v lokalnem gospodarstvu; prispevanje k prizadevanjem za nadaljevanje dejavnosti v okviru programa Erasmus+ in evropske solidarnostne enote. Evropski izobraževalni prostor in posodobljeni program znanj in spretnosti za Evropo sta dve pomembni možnosti ukrepanja in podpore, ki ju je treba podpreti v okviru prihodnjega programa Erasmus;
37. podpiranje izboljšanja širokopasovnih povezav in uvedbe tehnologije 5G na lokalni in regionalni ravni na mestnih in podeželskih območjih ter opredelitev prihodnjih naložbenih potreb;
38. zagotavljanje, da lokalne in regionalne oblasti lahko prispevajo k prihodnji strategiji „od vil do vilic“ in imajo od nje tudi korist; spodbujanje vzpostavitve lokalnih svetov za prehrano,

povezovanje lokalnih proizvajalcev živil in potrošnikov, spodbujanje zdrave prehrane in ozaveščanje o razmetavanju s hrano; upoštevanje finančnih potreb kmetij pri izvajanju potrebnih ukrepov v zvezi s podnebjem, okoljem in biotsko raznovrstnostjo;

39. obravnavanje vse večjega izziva bega možganov in krepitev regionalnih inovacijskih ekosistemov z močnejšo teritorialno kohezijo, spodbujanjem ekonomije blaginje ter podpiranjem raziskav in inovacij, med drugim s podporo iz programa Obzorje Evropa, evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter različnih nacionalnih instrumentov financiranja; izvajanje teritorialnih pobud za predvidevanje in dejavnosti za čimprejšnjo okrepitev odpornosti regij in mest na področju sociale, gospodarstva in zdravja;
40. prispevanje k celoviti evropski strategiji za demografske spremembe, ki bi obravnavala vse demografske izzive in se odražala v širokem, usklajenem in celovitem odzivu EU na demografske izzive, saj je to medsektorska tema, povezana z vsemi politikami EU;
41. zagotavljanje, da bo EU razvila celostno, humanitarno in pravično migracijsko politiko in ne bo dopustila, da bi se morali države članice, obmejne regije, otoki in najbolj oddaljene regije sami spoprijemati z migracijsko krizo, saj gre tako za nacionalno kot tudi evropsko vprašanje; podpiranje izmenjave dobre prakse med regionalnimi in lokalnimi oblastmi o vključevanju migrantov;
42. zagotavljanje prispevkov z regionalnega in lokalnega vidika za reformo migracijske politike EU, med drugim o vključevanju, postopkih pravičnega vračanja in azilnih politikah, ki bi morale omogočati ustrezno odzivanje na sedanja in prihodnja migracijska gibanja; obravnavanje temeljnih vzrokov migracij v sodelovanju z državami izvora in tranzitnimi državami za ljudi, ki potrebujejo humanitarno zaščito; varovanje zunanjih meja EU; preprečevanje nedovoljenih migracij in boj proti trgovini z ljudmi;
43. spodbujanje kulture spoštovanja pravne države na lokalni in regionalni ravni kot pogoja za proces evropskega povezovanja in temeljne vrednote Unije, zapisane v Pogodbah in skupne ustavnim tradicijam držav članic;
44. poziv EU, naj ob upoštevanju socialnih partnerjev in nacionalnih sistemov zaščiti delovna mesta in poskrbi za okrevanje, ki temelji na navzgor usmerjeni socialno-ekonomski konvergenci, izboljšanju socialnih pravic in delovnih pogojev za vse, tudi tiste v novih oblikah zaposlitve, kot sta platformno delo in gospodarstvo priložnostnih del, pa tudi delavce v tradicionalnem gospodarstvu, mikropodjetjih in kulturnem sektorju; priznavanje, da dve tretjini vseh delovnih mest ustvarjajo MSP, ki so večinoma trdno zasidrana v lokalnih skupnostih in tvorijo ključni del evropskega socialnega tkiva. OR bo še naprej promoviral projekt Evropska podjetniška regija in druge vseevropske dejavnosti, s čimer se zlasti med mladimi razvija in krepi podjetništvo;

45. opravljanje vloge posrednika za razvojno sodelovanje med mesti in regijami ter spodbujanje ciljev trajnostnega razvoja ZN, da bi se s svojim prispevkom uveljavil kot vodilni pri reševanju svetovnih izzivov, kot so konflikti in politična nestabilnost, šibko gospodarstvo, migracije in podnebne spremembe;
46. izmenjava dobre prakse z lokalnimi in regionalnimi oblastmi držav pristopnic in partnerskih držav iz sosodstva EU in svetovnega juga ter lajšanje njihovega dostopa do ciljne podpore EU.

Zagotavljanje, da Evropska unija na podlagi temeljnih vrednot, tj. socialne, ekonomske in teritorialne kohezije, vselej deluje v interesu državljanov in krajev, kjer ti živijo

Poslanstvo OR bo zagotoviti, da se v politikah Evropske unije, ki vplivajo na državljane in kraje, kjer ti živijo (krajevnih politikah), spoštujejo ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. OR bo to poslanstvo izpolnjeval z zakonodajnim in političnim delom svojih članov, partnerjev in deležnikov ter njihovim prispevkom pri oblikovanju politik. Še naprej se bo zavzemal za aktivno vlogo zaveznitva za kohezijo, pri tem pa izpostavljal dodano vrednost kohezije kot politike in temeljne vrednote, na kateri temeljijo vse politike EU. Osredotočil se bo na vlogo regij in mest v načrtu EU za okrevanje gospodarstva. K izpolnjevanju tega poslanstva bosta prispevala tudi evropski teden regij in mest ter letni lokalni in regionalni barometer.

OR bo prednostno obravnaval naslednje ključne ukrepe:

47. zavzemanje za večletni finančni okvir kot ključno orodje evropske solidarnosti, ki ustreza ambicioznosti EU za izpolnjevanje vseh njenih prednostnih nalog, prinaša dodano vrednost, je preglednejši in razumljivejši za državljane ter vključuje cilje trajnostnega razvoja ZN, izvajanje evropskega stebra socialnih pravic in nove prednostne naloge evropskega zelenega dogovora;
48. prispevanje h krepitvi kohezijske politike, ki je bistvena vse od nastanka EU, s preišljenim izvajanjem Evropskega socialnega sklada, Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada, kar bi imelo precejšen učinek na vse evropske regije;
49. nadaljnje zavzemanje za močno in učinkovito kohezijsko politiko za vse regije EU, ki je potrebna ne le za pomoč mestom in regijam pri okrevanju po krizi zaradi COVID-19, temveč tudi za reševanje drugih pomembnih izzivov, ki močno prizadenejo mesta in regije, vendar imajo neenake učinke tako znotraj različnih regij in mest v Evropi kot tudi med njimi, zlasti podnebnih sprememb in prehoda na ogljično nevtrarno gospodarstvo, digitalnega prehoda, demografskih sprememb in migracij;

50. poudarjanje potrebe po ustreznem in stabilnem financiranju kohezijske politike in skupne kmetijske politike EU, da se dosežejo vsi njuni cilji; podpiranje lokalnih gospodarstev ter lokalnih in regionalnih oblasti pri učinkoviti uporabi virov, ki so trenutno dodeljeni za okrevanje evropskega gospodarstva;
51. poziv k regionalni in lokalni dodelitvi sredstev v okviru novega sklada za okrevanje zaradi pričakovanih asimetričnih teritorialnih učinkov krize zaradi COVID-19; zagotavljanje, da se novi instrument ne vzpostavi na škodo proračuna kohezijske politike in da se naložbe usklajujejo s finančno podporo EU, da se dosežejo čim večji učinki vzvoda ter preprečita razdrobljenost in centralizacija;
52. poudarjanje, da mora EU zaradi pandemije COVID-19 okrepiti zdravstveno varnost ter povečati lastne zdravstvene vire in zalogo medicinske opreme, vključno z osebno zaščitno opremo. Sem sodi tudi zagotavljanje pravnih pogojev za to, da je po potrebi mogoče hitro in enostavno oddajati naročila oziroma začeti s proizvodnjo. Poleg tega je treba lokalne in regionalne oblasti podpreti pri izboljševanju njihovih zmogljivosti za odzivanje na izredne razmere in nesreče. Ker imajo regionalne in lokalne oblasti pomembno vlogo pri zagotavljanju storitev javnega zdravstvenega varstva in socialnih storitev za državljane, se bo OR zavzemal za usklajene ukrepe in podporo EU za nacionalne, regionalne in lokalne strukture za pripravljenost na nesreče, da bi se v skladu z načelom subsidiarnosti odzivali na nevarnosti za zdravje in krizne razmere;
53. organizacija odpornosti gospodarskih ciklov s krepitvijo prostorske konvergenca proizvodnih verig v Evropi;
54. spodbujanje uporabe strategij za trajnostni razvoj mest za krepitev gospodarske rasti, ustvarjanje delovnih mest in dostojnega dela ter socialne vključenosti, v skladu s cilji prenovljene Leipziške listine in agende EU za mesta;
55. prizadevanje za prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja, vključno s Paktom za stabilnost in rast, ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih s krizo, da bi izboljšali proračunska pravila EU z uvedbo zlatega pravila za trajnostne naložbe, vključno s sofinanciranjem strukturnih in investicijskih skladov v okviru splošnega cilja trajnostnega finančnega načrtovanja;
56. spremljanje učinka pandemije in njenih negativnih posledic za dolgoročno zaposlovanje v vseh lokalnih in regionalnih gospodarstvih EU; poudarjanje pomena ponovnega razmisleka o industrijski in podjetniški strategiji EU ter osredotočanje na trajnostne vidike rasti za pospešitev okrevanja; spodbujanje inovativnih ekosistemov, socialnega gospodarstva in pametne specializacije ter podpiranje krajevnih industrijskih strategij;

57. spremljanje uporabe kodeksa dobre prakse za partnerstvo, da bi zagotovili celovito vključenost lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo partnerskih sporazumov in programov za obdobje 2021–2027. Načela partnerstva in upravljanja na več ravneh bi morala biti za zgled tudi pri upravljanju evropskega semestra;
58. zavzemanje za neposreden dostop mest in regij do financiranja EU za izvajanje evropskega zelenega dogovora, ter zagotavljanje, da se lokalne in regionalne oblasti vključijo v pripravo načrtov za pravični prehod in izvajanje Sklada za pravični prehod;
59. zagotavljanje, da imajo regije, mesta in posamezniki korist od ukrepov za poenostavitev evropskih strukturnih in investicijskih skladov; podpiranje preprečevanja zlorab sredstev EU in goljufij v zvezi z njimi ter podpiranje boja proti njim;
60. prispevanje h krepitvi in izboljšanju delovanja enotnega trga, ne le s prepoznavanjem ovir za štiri svoboščine na lokalni in regionalni ravni ter spodbujanjem upravne poenostavitve, temveč tudi s poudarjanjem, da so lokalne in regionalne oblasti ključne pri izvajanju in uveljavljanju pravil enotnega trga; v zvezi s tem poudarjanje daljnosežnih učinkov, ki jih ima svoboda gibanja na enotni trg, in opozarjanje pred njegovo nadaljnjo razdrobljenostjo;
61. razširitev zaveznitva za kohezijo, da se v podporo kohezijski politiki vključijo deležniki iz javnega in zasebnega sektorja, ter predstavljanje dodane vrednosti, ki jo ima EU za vse državljane EU in demokratična načela, s spremljanjem in sporočanjem učinka naložb, ki jih financira EU;
62. spremljanje začasnega okvira za državno pomoč in nadaljnjih ukrepov s podobnim ciljem, ki omogočajo ciljno podporo za ohranitev delovnih mest v sektorjih in regijah, ki jih je pandemija še posebej močno prizadela; poudarjanje, da bi v tem kontekstu prožnejša pravila o državni pomoči prispevala k „odpravljanju resne motnje v gospodarstvu države članice“ in da bo to veljalo tudi po decembru 2020, ko se izteče veljavnost začasnega okvira; na podlagi tega poziv Komisiji, naj bo pripravljena na podaljšanje začasnega okvira ali omogoči podobno prožnost, s katero bo sektorjem in regijam, ki jih je prizadela kriza, pomagala pri okrevanju;
63. podpiranje zbiranja in razširjanja informacij o prožnosti postopkov javnega naročanja, saj v sedanjih razmerah te javnim naročnikom omogočajo uporabo postopka s pogajanjem z manj postopkovnimi zahtevami;
64. podpiranje agende EU za podeželska območja, da se v teh regijah prepreči depopulacija in odpravi tveganje revščine ter da se zagotovi uravnotežen in celovit pristop k evropskemu teritorialnemu razvoju;

65. aktivno spremljanje dejavnosti OR v zvezi s pametnimi vasmi in promocija tega koncepta v institucijah EU; spodbujanje pobud za inovacije in modernizacijo podeželskih območij; sprejetje strategije za trajnostno in pametno mobilnost v okviru programa pametnih turističnih destinacij;
66. poudarjanje, da bi se morale v kriznih razmerah, v katerih je potrebno zaprtje mej ali strožji nadzor na mejah, EU in države članice dogovoriti o skupnih zavezujočih pravilih in postopkih za zagotavljanje svobode gibanja v EU; izpostavljanje, da imajo čezmejna gospodarska in družbena območja veliko vrednost za EU;
67. poudarjanje, da so lokalne in regionalne oblasti med krizo zaradi COVID-19 kljub zaprtju številnih meja in omejitvam brez primere pokazale izjemno iznajdljivost pri iskanju načinov za nadaljevanje čezmejnega in transnacionalnega sodelovanja ter dokazale resnično solidarnost med evropskimi državljani. Kriza je pokazala, da je Evropa brez meja eden od glavnih dosežkov evropskega povezovanja, ki ga je treba obvarovati. Udejstvovanje v projektih za stike med ljudmi in majhnih projektih v okviru programov čezmejnega sodelovanja, ki na podlagi medsebojnega zaupanja med udeleženci tvorijo osnovo za čezmejne mreže in obsežne projekte, bi moralo ostati stalna prednostna naloga Evropske unije in njenih institucij;
68. poudarjanje pomembnosti evropskega teritorialnega sodelovanja in zagotavljanje potrebnih proračunskih sredstev zanj, saj se je za številne regionalne oblasti izkazal za nepogrešljivega tako pri izmenjavi strokovnega znanja in dobre prakse v zvezi s ključnimi izzivi kot tudi pri čezmejni krepitvi človeških stikov med regionalnimi oblastmi;
69. spodbujanje javnih naložb v otoke ter redko poseljene in najbolj oddaljene regije z dodatnim prilagajanjem pravil o državni pomoči, povečanjem evropskega sofinanciranja v okviru kohezijske politike in razvojem teritorialnega sodelovanja s tretjimi državami;
70. spodbujanje posodobitve splošnega sistema upravljanja kohezijske politike, zlasti s poenostavitvijo upravnih postopkov na vseh ravneh upravljanja;
71. pozivanje k celovitemu izvajanju evropskega stebra socialnih pravic na lokalni in regionalni ravni ter izvajanju načel iz sporočila Komisije z naslovom Močna socialna Evropa za pravičen prehod;
72. podpiranje oblikovanja regionalne razsežnosti, ki jo je v evropski pregled socialnih kazalnikov vnesla Komisija, v tesnem sodelovanju z državami članicami;

73. povečanje odpornosti regionalnih inovacijskih ekosistemov proti škodljivim učinkom morebitnih prihodnjih izrednih razmer z dokončanjem evropskega raziskovalnega prostora za prosto gibanje raziskovalcev, znanstvenih dognanj in tehnologije ter spodbujanjem sinergij med programom Obzorje Evropa in drugimi programi financiranja EU, pa tudi z nadaljevanjem uspešnega dela platforme za izmenjavo znanja in medinstitucionalne pobude Srečanje med znanostjo in regijami;
74. prispevanje k reviziji uredbe o vseevropskem prometnem omrežju in financiranja, povezanega z njo, ter poudarjanje, da je treba vzpostaviti manjkajoče povezave v čezmejni prometni infrastrukturi, da se povežejo vsa mesta in regije Unije na osrednjih in obrobni območjih, pa tudi v najbolj oddaljenih regijah.

Evropski odbor regij se bo za krepitev Evrope zavzemal z vsemi svojimi viri in političnim vplivom. Z zaščito temeljnih pravic evropskih državljanov ter zagotavljanjem učinkovitosti in uspešnosti politik in naložb EU si bo prizadeval za konkurenčnejšo, bolj trajnostno in odpornejšo EU, da bo lahko uresničevala pričakovanja svojih državljanov.

V Bruslju, 1. julija 2020

Predsednik
Evropskega odbora regij

Apostolos TZITZIKOSTAS
